

WLAN-ok védelme WPA és FreeRADIUS alkalmazásával – III. rész

Új, a korábbiaknál biztonságosabb vezeték nélküli hálózatunk üzembe helyezésének végső lépéseként fel kell készítenünk néhány nem linuxos ügyfelet az új szabvány kezelésére.

Előző két írásomban áttekintettem, hogy a *WPA* (*Wi-Fi protected access, Wi-Fi védett elérés*) segítségével hogyan védhetjük meg a *vezeték nélküli* (*wireless*) helyi hálózatokat, röviden *WLAN*-okat a jogosulatlan hozzáférésektől és a lehallgatásoktól. Elkezdtem ismertetni, hogy a *FreeRADIUS* segítségével hogyan valósíthatjuk meg a *WPA*-t saját *WLAN*-unkon. Az eddigiek során a *FreeRADIUS* telepítéséről, a *hitelesítő szervezet* (*certificate authority, CA*) létrehozásáról, valamint a *WPA*-val történő használatra szánt digitális tanúsítványok előállításáról és aláírásáról volt szó. Ebben a hónapban megnézzük, hogy hova kell elhelyezni ezeket a tanúsítványokat, hogyan kell beállítani a *FreeRADIUS*-t, a vezeték nélküli hozzáférési pontot és az ügyfeleket. Mindezek alapján, úgy vélem, bárki nekiláthat saját *WLAN*-ja biztonságának megerősítéséhez.

Rövid ismételtes

Azok számára, akik csak most kapcsolódnak be a cikksorozatba, esetleg fel kell frissíteniük az emlékezetüket, hogy pontosan mit is próbálunk elérni, röviden tekintsük át céljainkat és lehetőségeinket. A *WPA* erőteljes hitelesítési eljárásokkal bővíti a régebbi, kriptográfiailag megtört *WEP* protokollt; teszi ezt a *802.1x* protokoll és alprotokolljai révén, mint az *EAP*, a *PEAP* és az *EAP-TLS*. A *WPA* a *TKIP* protokoll révén képes a munkamenetkulcsok dinamikus egyeztetésére és a kulcsok önműködő megújítására is. Ha vezeték nélküli ügyfelünk támogatja a *WPA*-t – vagyis rendelkezik *WPA* kérvényezővel –, továbbá a vezeték nélküli hozzáférési pontunk is rendelkezik ilyen képességgel, akkor kétharmad részben már sikerrel jártunk. Ha viszont teljes mértékben ki akarjuk használni a *802.1x* által kínált lehetőségeket, akkor szükségünk lesz egy *RADIUS* háttérkiszolgálóra is – itt lép be a képbe a *FreeRADIUS*.

A múlt alkalommal kialakított példakörnyezetben egy *FreeRADIUS* kiszolgálót helyezünk üzembe, amelynek feladatául a tetszőleges *WPA*-képes vezeték nélküli hozzáférési ponthoz csatlakozó *Windows XP* ügyfelek hitelesítését tűztük ki. *802.1x* eljárásunk az *EAP-TLS* lett. Az *EAP-TLS*,

mint talán néhányan még emlékeznek rá, a *TLS* protokollt használja a vezeték nélküli kérvényezők (ügyfelek) és a hozzáférési pontok kölcsönös hitelesítésére; illetve mindehhez *X.509* digitális tanúsítványokat alkalmaz. Még hátralévő feladataink a következők:

- A múlt alkalommal létrehozott kiszolgáló és *CA* tanúsítványok telepítése a *FreeRADIUS* kiszolgálóra
- A *FreeRADIUS* beállítása ezeknek a tanúsítványoknak a használatára, *EAP-TLS* felett, a hozzáférési pont felhasználóinak hitelesítése céljából
- A hozzáférési pont beállítása a hitelesítés átirányítására a *FreeRADIUS* kiszolgálóra
- Az ügyfélprogram és a múlt alkalommal létrehozott *CA* tanúsítványok telepítése egy *Windows XP* alapú ügyfélre, illetve beállítása úgy, hogy a *WLAN*-hoz történő csatlakozáskor *WPA*-t használjon.

A *FreeRADIUS* kiszolgáló előkészítése

A *WPA*-ról szóló sorozat második részében létrehoztunk három *X.509* digitális tanúsítványt: a *hitelesítő szervezetét* (*ca.cert.pem*), egy *kiszolgálótanúsítványt* (*kiszolgáló_kulcstanusitvany.pem*) és egy *ügyféltanúsítványt* (*ugyfel_tanusitvany.p12*). A kiszolgáló és az ügyfél fájlja a tanúsítványt és annak titkos kulcsát egyaránt tartalmazza, ezért mindkettő telepítését kellő körültekintéssel kell elvégezni. A *CA* tanúsítványt ugyanakkor a kulcsától elkülönítve tároljuk, vagyis a *ca.cert.pem*-et szabadon terjeszthetjük. A *FreeRADIUS* beállító fájljai a */etc/raddb/* vagy a */usr/local/etc/raddb/* könyvtárban találhatók, terjesztéstől függően. A könyvtárnak van egy *certs/* nevű alkönyvtára, ide kell bemásolnunk a *CA* tanúsítványát, valamint a kiszolgálótanúsítványt és kulcsát. Ellenőrizzük, hogy a *ca.cert.pem* tulajdonosa a root felhasználó-e, a fájlra vonatkozó engedélyek pedig a következők legyenek:

```
--r--r--r--
```

1. kódrészlet A `raddb/certs` könyvtárban található tanúsítványokra megadott tulajdonosok és engedélyek

```
-r--r--r-- 1 root users 1294 2005-02-10 01:05
└─ cacert.pem
-r----- 1 nobody users 1894 2005-02-10 01:00
└─ kiszolgaló_kulcstanusitvany.pem
```

2. kódrészlet A `radiusd.conf` két módosítandó beállítása

```
user = nobody
group = nobody
```

A `kiszolgaló_kulcstanusitvany.pem` fájlak ugyanakkor a `nobody` felhasználó tulajdonába kell tartoznia, `-r-----` engedéllyel. Az 1. kódrészlet ennek a két fájlak a hosszú könyvtárlistáját szemlélteti.

Ha már a fájlak tulajdonosaival foglalkozunk, ellenőrizzük, hogy a `/var/log/radius/radius.log` fájlra és a `/var/run/radiusd/` könyvtárra van-e írási engedélye a `nobody` felhasználónak. Ha a `FreeRADIUS`-t forrásból fordítottuk, akkor lehetséges, hogy az előbbieket helyett a `/usr/local/var/log/radius/radius.log` fájlak és a `/usr/local/var/srun/radiusd/` könyvtárral kell dolgoznunk. A `radius.log` és a `radiusd/` tulajdonosa egyaránt a `nobody` legyen.

Mielőtt beleásnánk magunkat a `FreeRADIUS` beállító fájljaiba, létre kell hoznunk további két, a `FreeRADIUS` által a `TLS` használatához igényelt fájlak. Az első a `Diffie-Hellman (dh)` átadott értékeket tartalmazza, ezekre a `TLS` munkamenet-kulcsok egyeztetésekor van szükség. A `dh` fájlak úgy hozhatjuk létre, hogy átváltunk a `FreeRADIUS raddb/certs/` könyvtárba, majd kiadjuk a következő parancsot:

```
# openssl dhparam -check -text -5 512 -out dh
```

A második fájlak egy véletlenszerű bitfolyamot tartalmazó, szintén a `TLS` műveleteknél szükséges adatfájlak, `random` névvel. Itt hívnám fel rá a figyelmet, hogy a véletlenszerűnek szánt tartalmak létrehozását *nem szabad* egyszerűen az aktuális időbélyeg vagy valamilyen hasonló, a legkevésbé sem véletlenszerű karakterlánc beírásával letudni; még akkor sem, ha a `WPA`-val kapcsolatos, az interneten fellelhető leírások némelyikében ezt javasolják. Ehelyett a rendszermag kiváló minőségű véletlenszám-előállítóját kell használni. A `raddb/certs` könyvtárból tehát a következő parancsot adjuk ki:

```
# dd if=/dev/urandom of=random count=2
```

Mindkét fájlra olvasási jogot kell adni a `nobody` felhasználónak, az írási jogot pedig mindenkitől meg kell vonni.

A FreeRADIUS beállítása

Végre készen állunk a `FreeRADIUS` beállításainak megadására. Elég ijesztő lehet a `raddb` könyvtárban sorakozó fájlak

sokasága, de riadalomra semmi ok. Az `EAP-TLS` alapú `WPA` használatához csak a következő három fájlak kell módosítanunk: `radiusd.conf`, `eap.conf` és `clients.conf`.

A `radiusd.conf` fájlakban csupán azt kell megadnunk, hogy a `radiusd` folyamat melyik felhasználó és csoport jogaival fusson. A jogok alapesetben a `démont` indító felhasználótól öröklődnek. Ha a `radiusd`-t parancsfájlakból indítjuk, akkor a `root` jogait örökli – nyilván ezt el szeretnénk kerülni. Felhasználóként és csoportként tehát a `radiusd.conf`-ban egyaránt `nobody`-t adjunk meg, ahogy ezt a 2. kódrészlet is szemlélteti. Természetesen a `nobody/nobody` helyett más, kiemelt jogokkal nem rendelkező felhasználót és csoportot is választhatunk, ám ha így teszünk, akkor a korábban említett tanúsítványfájlok tulajdonosait és a vonatkozó jogokat is módosítanunk kell. Bárhogy is döntünk, ellenőrizzük, hogy a kiválasztott felhasználóhoz a `/etc/password` fájlakban tartozó bejegyzés szerint a felhasználó nem kaphat héjhozzáférést (a bejegyzés például `/bin/false` vagy `/bin/true` lehet); a fiókat `SSH`, `telnet` és hasonló programok nem használhatják. Mondanom sem kell, azt sem árt ellenőrizni, hogy a felhasználó és a csoport egyáltalán létezik-e, és ha nem, létre kell hozni őket.

A `radiusd.conf` további beállításokat is tartalmaz, ám csak a fenti kettő módosítása az, ami igazán lényeges. További tudnivalókat a `radiusd.conf(5) man` oldalon vagy `Jonathan Hassell RADIUS` című könyvében találunk.

A következő átírandó fájlak az `eap.conf` – itt merülünk a sűrűjébe. A 3. kódrészlet az `eap.conf` módosítandó sorait tartalmazza. A 3. kódrészletben a `private_key_password` átadott értékkel megadtam egy kiszolgáló-kulcs jelszót. Ez valójában üres, feltéve, hogy a kiszolgáló tanúsítványát és kulcsát az `OpenSSL` -nódes kapcsolójával hoztuk létre. Sajnos a múlt hónapban magam is ezt javasoltam, ám most, talán még időben, szeretném ezt visszavonni. A jelszó nélküli `X.509` kulcsok használata ront a biztonságon, még ha a kulcsot nyílt szöveges beállító fájlakban tároljuk is, mint például az `eap.conf`. Bizony, ha a `FreeRADIUS` kiszolgálón egy behatoló `root` jogokhoz jut, akkor – köszönhetően az `eap.conf` fájlaknak – még egy jelszóval védett tanúsítvány bizalmassága is sérülhet. Ha viszont a tanúsítványt/kulcsot út közben – például, amikor a `CA` állomásról a `FreeRADIUS` kiszolgálóra másoljuk – hallgatják le, akkor, ha jelszóval védett, a támadó nem tud mit kezdeni vele.

Bármelyik megoldást is válasszuk, ellenőrizzük, hogy az `eap.conf` a `root` tulajdonában van-e, illetve csak ő rendelkez-e hozzá írási joggal, és nem a `radiusd.conf` fájlakban megadott felhasználó. Furcsa, igaz? A `nobody`-nak nem kellene jogot adni a beállító fájlak olvasására? A válasz nem, hiszen ha a `radiusd`-t rootként indítjuk, akkor először beolvassa a beállító fájlakot (`radiusd.conf`, `eap.conf` és `clients.conf`), csak ezután vált át a `nobody` jogosultságaira.

Végül létre kell hoznunk egy bejegyzést a hozzáférési pont számára a `clients.conf` fájlakban. A 4. kódrészlet erre mutat példát.

A 4. kódrészletben a `client` (ügyfél) utasítás adja meg a hozzáférési pont IP-címét. A hozzá tartozó `secret` (titok) átadott érték adja meg azt a karakterláncot, amelyet a hozzáférési pont a `FreeRADIUS` kiszolgálónak küldött kérésekben titkosítási kulcsként használ. A `shortname` (rövid név) egyszerűen csak egy álnév a hozzáférési ponthoz, például a naplóbejegyzésekben találkozhatunk vele.

3. kódrészlet Az eap.conf fájl módosításai

```
eap {
# Itt számos általános EAP átadott érték
# megadására van lehetőség,
# ám számunkra most csak
# a default_eap_type fontos:
default_eap_type = tls
# Ezután következnek az egyes
# EAP-típusok beállításai.
# Mivel EAP-TLS-t akarunk használni,
# csak a tls{} szakasszal
# kell foglalkoznunk:
tls {
# Az alábbi értékek azt adják meg
# a radiusd-nek, hogy hol
# találja a tanúsítványokat és a kulcsokat,
# illetve a dh és a random fájlokat:
private_key_password =
↳ ide_jon_a_kulcs_jelszava
private_key_file =
↳ ${raddbdir}/certs/bt_keycert.pem
certificate_file =
↳ ${raddbdir}/certs/bt_keycert.pem
CA_file = ${raddbdir}/certs/cacert.pem
dh_file = ${raddbdir}/certs/dh
random_file = ${raddbdir}/certs/random
}
}
```

4. kódrészlet Hozzáférési ponthoz tartozó bejegyzés a clients.conf fájlban

```
client 10.1.2.3/32 {
secret = felhasználó_jelszo
shortname = hozzaferesi_pont
}
```

A *radiusd* készen áll az indításra, amit az *rc.radiusd* parancsfájllal tehetünk meg:

```
rc.radiusd start
```

Az újraindítás az *rc.radiusd restart* paranccsal történik. Ha a *radiusd* hiba nélkül elindult, továbbléphetünk.

A hozzáférési pont beállítása

A következő lépés az egész folyamat legkönnyebb része: a vezeték nélküli hozzáférési pont beállítása *WPA* használatára és a *FreeRADIUS* kiszolgáló címének megadása. Mindehhez csupán kétféle adatra van szükség, a *FreeRADIUS* kiszolgáló *clients.conf* fájljában megadott *RADIUS titokra* (*secret* átadott érték), valamint a kiszolgáló *IP*-címére.

Az, hogy ezeket az adatokat ténylegesen hogyan kell megadni a hozzáférési pontnak, az alkalmazott eszköztől és a rajta futó szoftvertől függ. Az én hozzáférési pontom egy *WLAN*-

hozzáférés biztosítására is képes *Actiontec DSL* forgalomirányító. Ennek webes felületén a *Setup>Advanced Setup>Wireless Settings (Beállítások>Speciális beállítások>Vezeték nélküli beállítások)* pontra kattintottam, majd a *Security (Biztonság)* beállításnál a *WPA*-t választottam. Ezután előre megosztott kulcs helyett átállítottam *802.1x* használatára. Kellett adnom neki egy kiszolgálócímét, ez *10.1.2.3* lett, továbbá be kellett írnom a *FreeRADIUS* kiszolgáló *IP*-címét, valamint a 4. kódrészletben már látott titkot (felhasználó_jelszo). A kapuzámot az alapértelmezett *1812-n* hagytam.

Ha már szóba került a téma: ha a hozzáférési pontot és a *RADIUS* kiszolgálót tűzfal választja el egymástól, akkor lehetővé kell tennünk, hogy a hozzáférési pont elérhesse a *RADIUS* kiszolgáló *1812-es* és *1813-as* kapuját. Ekkor egyben a *RADIUS* kiszolgáló is módot kap válaszainak ezeken a kapukon keresztül történő továbbítására.

A Windows XP alapú ügyfelek beállítása

Végre elérkeztünk oda, hogy a *Windows XP* alapú, vezeték nélküli ügyfeleket beállíthassuk a *WPA* használatára képesé tett hozzáférési ponthoz való csatlakozásra. Tudom, hogy linuxos magazinba írok, ezért nem akarok túlságosan sokat rágódni a témán, akit részletesebben is érdekel, az olvassa el *Ken Roser HOGYAN*-jának 4.3-as szakaszát (lásd a forrásokat). Teendőink röviden:

1. *Start>Futtatás (Start>Run)*, majd az *mmc* parancs futtatása.
2. A *Microsoft Management Console*-ban válasszuk a *Fájl>Beépülő modul hozzáadása/eltávolítása (File>Add/Remove Snap-in)* parancsot, válasszuk ki a *Tanúsítványok (Certificates)* beépülő modult, majd válasszuk a saját fiókunkhoz tartozó tanúsítványok helyi gépre vonatkozó kezelését.
3. Másoljuk át *CA* tanúsítványunkat (*cacert.pem*) a windowsos rendszer merevlemezére, például *C:\cacert.pem* névvel.
4. Az *MMC*-ben bontsuk ki a *Kezelőpultgyökér (Console Root)* és a *Tanúsítványok - Aktuális felhasználó (Certificates - Current User)* csomópontot, majd kattintsunk az egér jobb gombjával a *Megbízható legfelső szintű hitelesítésszolgáltatók (Trusted Root Certification Authorities)* elemre. A helyi menüből válasszuk az *Összes feladat>Importálás (All Tasks>Import)* parancsot. A varázslóban válasszuk ki a *C:\cacert.pem* fájlt, majd mentjük el a megbízható legfelső szintű hitelesítésszolgáltató alá.
5. Másoljuk át az ügyfél tanúsítvány/kulcs fájlját a windowsos rendszerre, például *C:\ugyfel_tanusitvany.p12* névvel.
6. A kezelőpulton kattintsunk az egér jobb gombjával a *Tanúsítványok (Certificates)* csomópont *Személyes (Personal)* ágára. A helyi menüből válasszuk az *Összes feladat>Importálás (All Tasks>Import)* parancsot. A megjelenő varázslóban importáljuk be a *C:\ugyfel_tanusitvany.p12* fájlt.

7. Az importáló varázsló bekéri tőlünk a tanúsítvány jelszavát, illetve ugyanezen a párbeszédpanelen felkínálja a titkos kulcs erőteljes védelmét is. Sajnos ennek az engedélyezése megakadályozza a WPA működését, vagyis a használatától el kell tekintenünk. A kulcs exportálását engedélyező négyzetet is hagyjuk érintetlenül, jobban járunk ugyanis, ha a jelszóval védett fájlról készítünk biztonsági mentést, mintha az importált, jelszóval nem védett változat exportálását engedélyoznánk.
8. A következő képernyőn hagyjuk, hogy a varázsló magától kiválassza a tanúsítványtárolót.

Ezzel a Windows XP alapú rendszer készen áll, már csak egy vezeték nélküli hálózati profilt kell létrehozunk. Ennek módja a vezeték nélküli kártya illesztőprogramjaitól és attól függően változik, hogy a Windows XP melyik szervizsomagját telepítettük. Nálam Windows XP SP1 fut, Centrino lapkakészleten, és az XP saját WPA kérvényezőjével hoztam létre vezeték nélküli hálózati profilt, megadva saját WLAN-om SSID-jét. Hálózati hitelesítésre (Network Authentication) WPA-t, adattitkosításra (Data encryption) TKIP-t választottam, az EAP típusa (EAP type) pedig intelligens kártya vagy más tanúsítvány (Smart Card or other Certificate) lett. A Windows magától felismerte, hogy milyen ügyféltanúsítványt akarok használni – ez annak köszönhető, hogy a múlt alkalommal külön lépésekkel gondoskodtunk arról, hogy az ügyféltanúsítványunk tartalmazza a Windows XP kiterjesztett jellemzőit.

Miután megtörtént a vezeték nélküli hálózati profil összeállítás, a Windowsnak önműködően kapcsolódnia kell a hozzáférési ponthoz, és végre kell hajtania a WPA-kapcsolat egyeztetését. Amennyiben ez sikerrel jár, a Hálózati kapcsolatok (Network Connections) között olyan jelzésnek kell megjelennie, mely szerint a vezeték nélküli hálózati kapcsolat hitelesítése sikeresen megtörtént.

Összefoglalás

Messzire jutottunk, remélem, mindenki követni tudott, és a továbbiakban senki számára nem okoz gondot a WPA használata. Bár a WPA távolról sem tökéletes – valójában a jelszóval védett ügyféltanúsítványoknak a jelszavak nyílt szövegben való tárolása nélküli kezelésére is képes WPA kérvényezőkre volna szükség –, azért elmondhatjuk, hogy a vezeték nélküli hálózatok végre elindultak a biztonság irányába.

Linux Journal 2005. június, 134. szám

A cikkhez tartozó források elérhetősége:
 ➔ www.linuxjournal.com/article/8200

Mick Bauer (mick@visi.com)

Biztonsági szakember, a Linux Journal biztonsági témákkal foglalkozó szerkesztője, biztonsági tanácsadó a Minnesota állambeli Minneapolisban található Upstream Solutions LLC Inc.-nél.

Kapu a Linux világába

- cikkek
- hírek
- fórum
- címtár

Több mint 1000 ingyenesen letölthető cikk!

Linuxvilág
Nyitó Hírek Magazin Címtár Fórum Blog Médiaajánlat E-mail

Keresés

mindenhol

Bolt

Könyvek
Magazin
Pótló

Magazin

2004
2003
2002
2001
2000

Témakörök szerint
Teljes cikklista
Linuxvilág előfizetés

Megjelent!

Top 10. Cikk:

1. Ad Apache beállításai, hibái és hibák... (1879)

2. Linuxon alapuló

Szavazz a CD-mellékletéről!

Továbbra is "Szerkesztő" felhívással egy on-line kérdőív költésére kértük olvasóinkat honlapunkon, amelyet örömmel sokan kitöltöttek. A válaszok több kérdésben meglehetősen megosztott véleményt tükröztek, de így is rengeteg hasznos információval szolgáltak nekünk. A kérdőív értékelését itt találjátok.

Az eredmény alapján készítettünk egy tervezetet a CD-mellékletre vonatkozó változtatásokra, ennek megvalósításáról a II. szavazatok szerint fogunk dönteni. Ezért kérünk mindenkit, hogy válaszoljon néhány kérdésre ezen az oldalon!

A Linuxvilág magazin legújabb száma

#43 V. évfolyam 8. szám (2004 augusztus) 2004 augusztus

Linuxvilág LHM-Linux
 - Programok fel a sebességet!
 - Exkluzív
 - Tudósítás a legnagyobb népszerűkutató-intézetből
 - GRUB
 - A Linux trónfosztója
 - Linuxos hangstúdió
 - Szabadforrás és mazzika tíz percben
 - Építsünk percek alatt HTTP-kiszolgálót!
 - Es rajonunk, miért nem érdemes.

Híreink:

München mégis vár az átállással

Hetnég órási hírek számbott a múlt forrású szoftverek terjedésével kapcsolatban, hogy München városa teljesen át lépjen Linuxra. A város által Linux Projektnek keresztelt átállítás most meg kezd. A vezetőség - tartva a szoftverlicenenciával kapcsolatos problémáktól - inkább kivár. tovább >>>

Írta: Buki András | Idője: 2004. aug. 5. | csütörtök, 13:09:00 CEST | 0 olvasás
 0 hozzászólás | 0 új hozzászólás | 0 pontok: 3,0

Beküldés

felhasználónév:
jelszó:

Szavazás

Jelenleg nincs aktív szavazás

Eddig szavazások

Hírfelvetés

MEGJELENT!

Frisz témák:

OpenOffice (2)
 LHM Linux (7)
 Gimp (13)
 Ugródeszka (46)

www.linuxvilag.hu